

SkalActueel nr. 39 **september 2004**

Informatie over regelgeving, inspectie & certificatie van de biologische productie in Nederland

ISSN nr. 1569 - 3872

In dit nummer

- [Voorwoord](#)
- [Pas op met aanduiding: "gemaakt van biologische" "](#)
- [Herkomst gangbare mest](#)
- [Inputcertificaat is geen garantie](#)
- [Vul ontheffingsverzoeken correct in!](#)
- [Wijziging Skal-Normen voor honden- en kattenvoer](#)
- [Wijzigingen certificatievoorwaarden \(normen en reglementen\)](#)
- [Europees Actieplan](#)
- [Einddatum aanvoer gangbare dieren](#)
- [Terugbetaling deel controlekosten 2003](#)
- [Skal stopt met certificering bijzondere producten](#)
- [Verplichte traceerbaarheid vanuit de General Food Law](#)
- [Informatieblad Certificatie en Toezicht](#)
- [Profilering EKO-keurmerk](#)
- [Vanuit het bestuur](#)

Voorwoord

Uw biologisch bedrijf vormt met de controle-organisatie en de regelgever een driehoeksverband: U produceert biologisch en levert een inspanning om een kwaliteitsproduct voort te brengen. De EU en het ministerie van LNV bepalen de regels waaraan u moet voldoen. Skal informeert u over de regels en controleert of u zich daaraan houdt. In het midden van de driehoek staat de consument. Die moet ervan op aan kunnen!

Voor uw bedrijf is Skal zo een onafhankelijke dienstverlener die aan uw afnemers zichtbaar maakt dat uw product echt biologisch is. Dat kan alleen als Skal streng en rechtvaardig is. Maar ook als u goed op de hoogte bent van de regels en procedures, die er onvermijdelijk bijhoren. Daarom informeren we u iedere drie maanden via Skal Actueel. Met daarin nieuwe maar ook bestaande zaken!

Jaap de Vries, directeur

Pas op met aanduiding: "gemaakt van biologische

....."

De regelgeving en het toezicht zijn bedoeld om de aanduiding "biologisch" op landbouwproducten, levensmiddelen en veevoeders te beschermen.

Als u op uw product deze aanduiding gebruikt moet u in het bezit zijn van een productcertificaat van Skal.

Dat geldt ook als u biologische ingrediënten op uw etiket vermeldt, bijv. "deze jam is gemaakt van (of bevat) biologische bessen". En ook als het uw eigen voortgebrachte biologische product is dat u zelf verder bereidt. Ook in dat geval moet u voor het eindproduct (en het bereidingsproces) gecertificeerd zijn door Skal.

Daarom opgelet: stel dat u appelmoes maakt, dan kunt u de aanduiding "gemaakt van biologische appels" alleen gebruiken als u in het bezit bent van een productcertificaat voor deze appelmoes. Dit als teken dat ook daadwerkelijk gecontroleerd is dat u die biologische appels als grondstof heeft gebruikt en dat het bereidingsproces voldoet aan de biologische productievoorschriften. Ook als u die biologische appels zelf heeft geteeld.

Rectificatie: herkomst gangbare mest

In Skal Actueel van juni jl. schreven we dat alle mest afkomstig van gangbare rundvee-, schapen- of geitenbedrijven afkomstig moet zijn van een bedrijf met maximaal 2 GVE per hectare. Deze eis van maximaal van 2 GVE/ha geldt echter niet in het geval van gecomposteerde en vloeibare mest.

Lees daarom voor meer informatie het volgende artikel.

Gebruik gangbare dierlijke mest – herkomstverklaring vereist

Het gebruik van gangbare dierlijke mest in de biologische productie is aan voorwaarden gebonden. De belangrijkste hiervan zijn:

- stalmest en gedroogde stalmest mag u gebruiken als die afkomstig is van een extensief bedrijf, dat wil zeggen een rundvee-/schapen-/geitenbedrijf met maximaal 2 GVE/ha én weidegang, een pluimveebedrijf met vrije uitloop of een varkensbedrijf met vrije uitloop én maximaal 10 zeugen of 17 vleesvarkens per ha;
- gecomposteerde mest en vloeibare mest mag u gebruiken als

die afkomstig is van een extensief bedrijf (zie hierboven) óf van een "niet-intensief bedrijf". "Niet-intensief" houdt in dat de dieren zich 360° kunnen draaien, ze niet hoofdzakelijk in het donker worden gehouden (dus licht krijgen) en niet op een volledige roostervloer staan. Een groot deel van de gangbare melkvee-, rundvee-, scharrelvarkens- en scharrelpluimveebedrijven valt hieronder.

Vloeibare mest moet zijn behandeld, dat wil zeggen gefermenteerd, verdund, belucht of emissie-arm aangewend.

- gebruik van mest uit een intensief systeem is verboden.

"Intensief" houdt in dat de dieren zich niet 360° kunnen draaien óf hoofdzakelijk in het donker worden gehouden óf op een volledige roostervloer staan én geen uitloop hebben.

Skal eist van u een herkomstverklaring bij elke partij dierlijke mest (gangbaar én biologisch) die u aanvoert. U kunt een blanco exemplaar opvragen bij Skal of downloaden van www.skal.nl onder "Regelgeving". U kunt ook de inspecteur er om vragen.

Opmerkingen

Documenten als bijvoorbeeld een CPE-verklaring of een scharrelvarkensverklaring voldoen ook. Uit de mestcode is niet direct af te leiden of de mest toegestaan is in de biologische landbouw.

Inputscertificaat is geen garantie

Skal erkent geen certificaten bij producten (inputs) als toelating voor gebruik in de biologische landbouw. Deze certificaten geven Skal onvoldoende garantie dat deze producten voldoen aan de voorschriften van Verordening (EEG) nr. 2092/91.

Wanneer u een meststof of bodemverbeteraar gebruikt moet deze vermeld staan op de lijst van bijlage II, deel A van deze verordening. Gebruikt u een gewasbeschermingsmiddel dan moet de werkzame stof van dit middel vermeld staan op de lijst van bijlage II, deel B van de verordening en een officiële toelating hebben in Nederland.

Let dus op: een inputcertificaat bij een meststof of een gewasbeschermingsmiddel biedt geen garantie dat het middel is toegestaan in de biologische landbouw. Wilt u zeker weten of u een stof mag gebruiken, raadpleeg dan vóóraf bijlage II A en bijlage II B van de verordening. Als u hier niet uit komt, stuurt u dan informatie over het product ter beoordeling naar Skal. Voor een beoordeling dient Skal te beschikken over de naam van de

leverancier en een complete lijst met werkzame stoffen waaruit het product is samengesteld.

Broederijen, opfokkers en legpluimveehouders: opgelet !

Vul ontheffingsverzoeken voor opzet van gangbare jonge hennen op de juiste wijze in! Zo niet, dan leidt dat tot vertraging met alle gevolgen van dien.

Regelmatig ontvangt Skal ontheffingsverzoeken die niet correct of onvolledig zijn ingevuld. Het opvragen van de aanvullende informatie neemt tijd in beslag. Dit kan tot gevolg hebben dat te laat duidelijk wordt dat het opfokbedrijf niet aan de aanvullende voorwaarden voldoet. In zulke gevallen moet Skal het ontheffingsverzoek afwijzen. De legpluimveehouder kan dan geen hennen meer vinden die volgens de aanvullende voorwaarden zijn opgefokt en is dan gedwongen een ronde gangbare hennen te houden.

Onlangs heeft Skal overleg gehad met vertegenwoordigers van enkele kuikenbroederijen. Afgesproken is dat de broederij het ontheffingsverzoek voor de legpluimveehouder bij Skal kan en mag regelen. De legpluimveehouder blijft echter wel eindverantwoordelijk voor het ontheffingsverzoek. Correspondentie naar aanleiding van dit ontheffingsverzoek zal Skal in het vervolg daarom naar het legpluimveebedrijf én het opfokbedrijf sturen, met een kopie naar de broederij.

Op het ontheffingsformulier of de eigen verklaring moet staan aangeven waar de jonge hennen opgefokt worden. Als de warme opfok op een ander adres plaatsvindt dan de koude opfok, dan moet alleen het adres van de koude opfok vermeld worden.

Wijziging Skal-Normen voor honden- en kattenvoer

Vanaf 1 januari 2006 veranderen de normen voor gecertificeerd biologisch honden- en kattenvoer. Alleen producten met minimaal 95% biologische agrarische ingrediënten mogen als biologisch worden aangeduid én worden voorzien van het EKO-keurmerk. Producten met 5-10% gangbare agrarische ingrediënten vallen vanaf 2006 in de categorie >70% bio, d.w.z. dat alleen op ingrediëntniveau naar de biologische status mag worden verwezen.

Aan ontheffingsverzoeken voor nieuwe producten met 10% gangbare agrarische ingrediënten die worden aangeduid als biologisch, verleent Skal per direct geen goedkeuring meer. De

overige voorschriften voor de receptuur van honden- en kattenvoer blijven ongewijzigd.

Wijzigingen certificatievoorwaarden (normen en reglementen)

Het Algemeen Bestuur heeft op 25 mei jl. enkele wijzigingen van de certificatievoorwaarden vastgesteld. Skal is verplicht haar aangeslotenen hierover te informeren. U kunt de nieuwe documenten vinden op www.skal.nl of op verzoek toegestuurd krijgen. Het gaat om de volgende wijzigingen:

Skal-R21: Skal-Certificatiegrondslagen Biologische Productie Nederland:

1. Redactionele aanpassingen van 1.3 (Toepassingsgebied) en 4.2.3 (Bijzondere nadere bepalingen voor landbouw).
2. Aanpassingen m.b.t. ontheffingen in 6.1 (Eisen gesteld aan het kwaliteitsplan):
 - a. indien wordt voldaan aan de hieraan gestelde voorwaarden/eisen in punt 7 van de Algemene bepalingen van Bijlage III van Verordening (EEG) Nr. 2092/91 is een ontheffing niet langer nodig voor het vervoer van producten in verpakkingen, recipiënten/containers of voertuigen die niet zijn afgesloten.
 - b. indien wordt voldaan aan de hieraan gestelde voorwaarden/eisen in punt 3 van deel E van de Specifieke bepalingen van Bijlage III van Verordening (EEG) Nr. 2092/91 is een ontheffing voor het gebruik tot 31 december 2007 van dezelfde installaties voor de bereiding van mengvoeders die wel en die niet onder Verordening (EEG) Nr. 2092/91 vallen niet vereist.
3. Interpretatie m.b.t. zitstokken in de biologische pluimveehouderij is opgenomen in 8.2 (Interpretaties Verordening (EEG) Nr. 2092/91). Hierover bent u in de vorige Skal Actueel al geïnformeerd.

Skal-R22: Skal-Normen:

1. Wegens strijdigheid met de wettelijke regelgeving en met de overige reglementen betreffende de categorie producten gecertificeerd als "verwerkt product voor tenminste 95% afkomstig van de biologische productiemethode" (95%-bio) is de bepaling in 3.2 (Algemene normen voor de bereiding) en in 3.3.4 (Vla, pudding, pap) dat in sommige gevallen 10% gangbare ingrediënten zijn toegestaan, vervallen. Producten met een dergelijk gehalte aan gangbare ingrediënten kunnen voortaan alleen nog gecertificeerd worden als "verwerkt product voor tenminste 70% afkomstig van de biologische

productiemethode" (70%-bio).

2. Redactionele aanpassing van 3.7 (De bereiding van wijn en hieruit afgeleide dranken).

Skal-R23: Skal-Ontheffingen Biologische Productie Nederland:

1. De m.i.v 1-1-2004 gewijzigde procedure voor de ontheffing gangbaar zaad en vegetatief teeltmateriaal (artikel 3.1) is opgenomen.

2. Redactionele aanpassingen van artikel 3.18 en 3.19 i.v.m. wijzigingen in Verordening (EEG) Nr. 2092/91 respectievelijk Skal-Certificatiegrondslagen Biologische Productie Nederland.

Skal-R31: Skal-Aanduidingenreglement:

1. Omdat dit reeds geregeld is in Bijlage III van Verordening (EEG) Nr. 2092/91, is de bepaling betreffende een identificatiecode verwijderd uit artikel 5 lid 1 onder b.

Europees Actieplan

In juni jl. heeft de Europese Commissie het Europees Actieplan voor biologisch voedsel en biologische landbouw (EAP) gepubliceerd. Dit plan omvat 21 acties die als basis moeten dienen voor toekomstig beleid en voor de strategische visie op de bijdrage van de biologische landbouw aan het gemeenschappelijk landbouwbeleid.

De Raad van Landbouwministers zal onder Nederlands voorzitterschap in november a.s. bepalen welke acties prioriteit krijgen.

Skal heeft het Ministerie van LNV meegegeven belang te hechten aan actiepunten als: duidelijke regels voor de etikettering van producten die genetisch gemodificeerde organismen bevatten; verbetering van de prestaties van controle instanties in de EU op basis van risicobeoordeling en betere coördinatie tussen controle instanties in de EU.

Einddatum aanvoer gangbare dieren

Dit najaar gaan deskundigengroepen van de Europese Commissie zich buigen over de einddatum van 31 december 2004 die genoemd staat in voorschriften voor de aanvoer van gangbare dieren op biologische bedrijven. Skal houdt u op de hoogte van de ontwikkelingen.

Terugbetaling deel controlekosten 2003

Zoals bekend zal Skal aan de in 2003 aangesloten bedrijven een deel van de betaalde bijdragen terugstorten. Het bedrag per aangeslotene zal ongeveer 8% bedragen van de in 2003 betaalde basisbijdrage en variabele bijdrage (inclusief eindafrekening over 2002). Dit bedrag zullen we waar mogelijk verrekenen met de nog openstaande posten. Voor teruggave aan bereiders en importeurs geldt overigens wel de voorwaarde dat zij de gerealiseerde omzet over 2003 (incl. accountantsverklaring) en voorzover van toepassing de verwachte omzetgegevens over 2004 hebben ingezonden. Het betreft hier een éénmalige restitutie. De afwikkeling vindt deze en komende maand plaats.

Skal stopt met certificering bijzondere producten

Het Algemeen Bestuur van de Stichting Skal heeft besloten te gaan stoppen met de certificering van bedrijven die zijn aangesloten voor de bereiding van champignonsubstraat, de handel in dierlijke mest of de bereiding van plantenextracten voor non-fooddoeleinden. De reden hiervoor is dat deze producten niet onder de werkingssfeer vallen van de publiekrechtelijke Verordening (EEG) nr. 2092/91 en dus geen toezicht vereisen. Skal zal deze producten ook niet langer op grond van privaatrechtelijke voorschriften certificeren.

De aansluiting wordt vanzelfsprekend niet abrupt beëindigd. Skal zal daaraan een redelijke termijn verbinden. De streefdatum is de aansluitingen per 1 juni 2005 te beëindigen. Betrokken bedrijven ontvangen nog nadere informatie over de manier waarop Skal de bestaande aansluitingen zal afbouwen en certificaten in zal trekken.

Verplichte traceerbaarheid vanuit de General Food Law

Vanaf 1 januari 2005 is het vanwege de General Food Law (Verordening (EEG) nr. 178/2002) verplicht om een systeem voor traceerbaarheid op te zetten. Met dit systeem moet het mogelijk zijn om binnen 4 uur de leveranciers en afnemers van een partij te achterhalen. Bij eventuele calamiteiten kan men dan snel actie ondernemen, zoals het uit de handel nemen van producten. Dit geldt voor alle grondstoffen, levensmiddelen, voedselproducerende dieren en diervoeders, zowel in de gangbare als de biologische sector.

Skal stelt in dit verband aan biologische bedrijven geen aanvullende eisen. Met de in de General Food Law genoemde

“bevoegde instanties” die moeten worden ingelicht wordt de Voedsel en Warenautoriteit (VWA) bedoeld. Ongeacht deze nieuwe regelgeving moet u Skal hoe dan ook informeren in geval van een ernstige afwijking of twijfel aan de biologische status.

Informatieblad Certificatie en Toezicht

Skal publiceert binnenkort een herziene versie van het informatieblad Certificatie en Toezicht. Dit informatieblad heette eerder Controle en Certificatie. Het beschrijft de certificatieprocedure die een bedrijf doorloopt en de manier waarop Skal toezicht houdt. U treft de tekst van het informatieblad aan op www.skal.nl onder Publicaties. Mocht u een gedrukt exemplaar willen ontvangen, neemt u dan contact op met Skal.

Tegen het einde van het jaar verschijnt een apart informatieblad met voorschriften voor de import van biologische producten.

Profilering EKO-keurmerk

Het EKO-keurmerk is bij veel consumenten bekend. Maar weet iedereen ook wat er achter het keurmerk zit? Het EKO-keurmerk staat voor gecontroleerde biologische productie. Die boodschap is van belang.

Skal organiseert als onafhankelijke controle-instantie zelf geen activiteiten op het gebied van bio-promotie. Wél kan Skal activiteiten van de sector ondersteunen door tekst en uitleg te geven over het EKO-keurmerk en het toezicht dat erachter zit. Dat gebeurde ondermeer tijdens de afgelopen Open Dagen van de biologische bedrijven met foldertjes en ballonnen en ook in het biologisch paviljoen van de Libelle Zomerweek. Voor meer informatie over materiaal voor EKO-profilering kunt u contact opnemen met Skal.

Vanuit het bestuur

Nieuw lid Dagelijks Bestuur

Met ingang van 1 september is mevr. Suzanne van der Pijll lid van het Dagelijks Bestuur van Skal. Zij neemt hiermee de plaats in van mevr. Pauliene Mars die eind april jl. als bestuurslid is teruggetreden. Mevr. van der Pijll is in het dagelijks leven werkzaam op het gebied van communicatie.

Beleidszaken

Het bestuur heeft besloten om het huidige residubeleid te evalueren en daartoe in overleg te treden met andere certificeerders en het bedrijfsleven. Ook heeft het bestuur bepaald dat uitbreiding van de digitale informatievoorziening van Skal voorrang krijgt. Dit moet leiden tot minder administratieve lasten en een effectievere controle. Tenslotte heeft het bestuur bepaald het EKO-keurmerk in zijn huidige vorm te handhaven. Skal kan de biologische sector ondersteunen bij de communicatie over het keurmerk richting het consumentenpubliek.

-----> De volgende Skal Actueel verschijnt in december 2004